

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

De Regularium Co[n]seruatoribus. Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

grediendi necessitas relinquatur
ex decreto Sas. Congreg. apud Len-
zan. in Sum. 10. 3. ver. clausura nu-
mer. 13.

SVMMARIUM.

- 1 Regulares, qui sibi Conseruatores elegerunt, coram ipsis Conseruatoribus conueniri debent, sed alios conuenire non possunt.
- 2 Quam pœnam incurrat Conseruator excedens limites sue facultatis.
Item qualiter puniatur pars, quæ hoc fieri procurauerit, ibidem.
- 3 An Conseruatores possint eosdem Regulares defendere à manifestis iniurijs.
- 4 Et an possint procedere contra debitores ex causa ciuili.
- 5 De qualitate notorij prius constare debet, quam cognoscant de manifestis iniurijs.
- 6 An Conseruatores possint cognoscere causas in prima instantia.
- 7 Quando regulares coram ordinario conueniri possint, & numero 13.
- 8 Declaratur textus in cap. fin. de offic. deleg. in 6.
- 9 An possit ordinarius punire delegatos, qui sue Iurisdictionis limites excedunt.
- 10 Qui nam possint eligi in Conseruatores.
- 11 An ij, qui eliguntur in Conseruatores, teneantur munus acceptare.
- 12 An possit ordinarius alium in locum Iudicis Synodalis absentis, vel defuncti substituere.
- 13 Regulares, qui in termino à Gre-

gor. XV. prefixo Conseruatores non elegerunt, possunt illos ad hoc eligere.

14 An possit Conseruator vices suas alijs committere.

15 An munus Conseruatorum cesset per mortem Pape.

C A P. II.

De Regularium Conseruatoribus.

- 1 **R**egulares, qui sibi conseruatores elegerunt, in ciuilibus causis coram ipsis Conseruatoribus conueniri quidem, aut trahi debent, sed alios conuenire, aut trahere non possunt, ita, vt memorati conseruatores in causis, in quibus regulares actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed tantum in ijs, in quibus rei extiterint ex constit. Greg. XV. incip. Sanctissimi, quam refert Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 106. nu. 55. Si verò suos limites scienter ex-
cesserint, per annum ob officio Conseruatoris huiusmodi suspensi sunt, & pars, quæ hoc fieri procurauerit, sententiam excommunicationis incurrit cap. fin. de offic. deleg. in 6; & constat etiam ex dicta constit. Greg. XV. §. ad hoc.
- 2 Obserua tamen 1. quod huiusmodi Conseruatores possunt etiã à notorij, & manifestis iniurijs, & violentijs defendere Regulares, dum à suis deijciuntur possessionibus, & proprijs bonis vti, ac frui de facto impediuntur; etiã si in hac parte actores sint, dum-
mo

modò obseruent formã prescrip-
tam in cap. 1. & fin. de offic. deleg.
in 6. vt censuit Sac. Congreg. Cons.
teste Barbof: vbi supra nu. 56. Le-
zan in sum. qq. reg. tom. 2. cap. 10.
numero 47.

4 Ex quo nonnulli Doctores in-
ferunt, Conseruatores Religio-
forum posse procedere contra
debitores ex causa ciuili etiam
laicos, quia iniuria non tantum
sumitur pro contumelia, vel con-
uicio, sed pro omni, quod fit cõ-
tra ius, & monasterio damnum
infern, ita Guid. Pap. dec. 18. n. 3.
& alij apud Dian. par. 3. tr. 1. resol.
20. sed cõtrarium videtur verius
per textum in d. cap. 1. & cap. fin.
de offic. deleg. in 6. ibi, nec ad alia,
qua iudicalem indaginem exigunt,
suam possint extendere facultatem,
ita glos. fin. in d. cap. 1. Lezan: in
sum. tom. 2. cap. 10. num. 63.

5 Notandum tamen est, quod an
tequam de huiusmodi manifestis
iniurijs cognoscant, constare
prius debet de qualitate notorij:
quia vbicunq; iurisdictio com-
petit alicui respectu certæ quali-
tatis, debet ante omnia eidem,
de illa qualitate constare Bart: cõ-
muniter receptus in l. multum in-
terest num. 2. & 5. ff. de Cond: &
demon.

6 Addit Nau. cons. 3. num. 2. de off.
Iud: deleg: quod Concilium Tri-
dentinum sess. 24. de ref. cap. 20. dũ
precipit, causas omnes in prima
instantia coram ordinarijs loco-
rum dumtaxat esse agitandas, nõ
excludit Conseruatores, quia in
supradictis causis reputantur or-
dinarij, & ita etiam censuit Sac.

Congr. teste Barbof. de offic. & par.
Episo. par. 3. all. 106. num. 63.

7 Obserua 2. quod in ciuilibus
causis mercedam, & miserabiliũ
personarum Clerici seculares,
aut Regulares extra monasteriũ
degentes, quomodolibet exemp-
ti, etiam si certum Iudicem à se-
de Apokolica deputatum in par-
tibus habeant: in alijs verò, si ip-
sum Iudicem non habuerint, co-
ram locorum ordinarijs, tamquã
in hoc ab ipsa sede delegatis, cõ-
ueniri, & iure medio ad soluendũ
debitum cogi, & compelli possunt
priuilegijs, exemptionibus, Con-
seruatorum deputationibus, &
eorum inhibitionibus aduersus
præmissa non obstantibus ex Cõc.
Triden. sess. 7. de ref. cap. 14.

8 Obserua 3. quod prædicta ex-
cõmunicatio, de qua in d. c. fin. de
offic. deleg. in 6. nõ incurritur ab eo
qui non est pars in iudicio, reus
scilicet, vel actor, neque ex sola
procuracione, nisi effectus sequa-
tur Nau. in man. cap. 27. num. 125.
Bonacin: de censur. in part: disp. 2.
q. 2. pun. 35. nu. 3. & alij apud Bar-
bof. d. par. 3. all. 106. nu. 49. Lezan.
in sum. qq. reg. tom. 2. cap. 10. nu. 71.

9 Sed quæres 1. an ordinarius
possit in Conseruatores animad-
uertere, si fortè vltra causas sibi
permissas cognoscant? Resp. ne-
gatiuè, quia quoad hoc prouisum
fuit per Conc. Tridentinum sess.
14. de ref. cap. 5. & per dictã con-
stitutionem Greg. XV. vbi cauetur,
vt si qua inter Iudices Conserua-
tores, & locorum ordinarios cõ-
trouersia super competentia iu-
risdictionis orta fuerit, nequa
Gggg quam

quã in causa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos super iurisdictionis competentia fuerit iudicatum.

Alios tamen Delegatos etiam Principis, si limites excedant iurisdictionis, potest, ac tenetur ordinarius punire. *secundum Card. in Clem. 1. num. 16. de offic. ordin. Abb. in cap. significavit num. 3. eod. tit. & alios apud Barbof. d. par. 3. all. 106. num. 27.*

10 Quæres 2. qui nam possint eligi in Conseruatores? Resp: eos esse eligendos, qui habent qualitates requisitas, & descriptas in *statutum de Rescript. in 6.* ita vt vel dignitate ecclesiastica præditi, vel personatum obtinentes, vel ecclesiarum Cathedralium Canonici existant, qui que in Concilijs provincialibus, aut diocesanis iudices electi, seu designati sint iuxta formam Concilij Tridentini *sess. 25. de ref. cap. 10. vt constat ex constit. Clemen. VIII. & Greg. XV. apud Barbof. d. all. 106. num. 54. & 55.*

11 Tenentur autem tales conseruatores à Regularibus electi acceptare huiusmodi munus, alias rei sunt peccati mortalis, nisi aliqua graui causa exeuserint *secundum Rodriq. tom. 1. qq. reg. q. 65. ar. 4. Peirin. to. 1. Priuil. minim. in constit. 4. Iulij. 11. num. 30. quos refert, & sequitur Lezan. in sum. to. 2. c. 30. num. 18.*

12 Addit idem Lezan. *loco cit. nu. 56. ex decreto Sac. Congr. quod si quis ex iudicibus Synodalibus longo tempore absit, potest ordinarius cum consilio Capituli alium*

in eius locum substituere; quemadmodum potest ordinarius alium substituere in locum Iudicis synodalis defuncti vsque ad futuram synodum *iuxta Tridentinum loco citato cap. 10.*

13 Quæres 3. An Regulares, qui in termino eis à Greg. XV. præfixo Conseruatores non elegerunt possint adhuc illos eligere? Resp. affirmatiue: interim tamen coram ordinario conueniri debent *ex eodem Conc. sess. 7. de ref. cap. 14. & ex constit. Greg. XV. ibi, alioquin eo termino elapso, quamdiu conseruatores secundum formam præsentis constitutionis non elegerint, coram eisdem ordinarijs conueniatur, & ita etiam declarauit Sac. Congreg. teste Lezan. in sum. to. 2. d. cap. 10. num. 58.*

14 Quæres 4. an possit conseruator vices suas alteri committere? Resp. negatiue *ex d. tex. in cap. fin. de offic. Iud. deleg. in 6. ibi, vices quoque suas citationibus, & sententiarum denunciationibus dumtaxat exceptis, quas per alios valeant exercere, nulli committere possint, nisi hoc eis competierit ex beneficio litterarum: sed nec tunc nisi intra Ciuitates, seu Dioceses, in quibus deputati fuerint, & personis, quæ superius sunt expressæ hoc est vel Episcopis, aut eorum superioribus, aut Abbatibus, seu Dignitatibus, vel personatum in Cathedralibus, vel collegiatis ecclesijs obtinentibus.*

15 An verò conseruator habens huiusmodi priuilegium, seu facultatem delegandi possit committere vices suas canonico ecclesie

Ca.

Cathedralis? Resp. affirmatiue, cum talis canonicus possit eligi conseruator, vt ex predictis constitutionibus obseruat, etiam Barbosa loco cit. num. 11. Lezan. in sum. qq. reg. tom. 2. cap. 10. nu. 52. & 53.

- 15 Quæres 5. an officium, seu munus Conseruatorum, quia Regularibus eliguntur, cesserit per mortem Papæ? Resp. negatiue: quia eliguntur virtute priuilegij, seu concessionis, & gratiæ factæ eisdem Religionibus Nau. cap. 27. n. 253. Rodriq. tom. 1. qq. reg. q. 65. art. 6. Mirand. in man. tom. 2. q. 47. art. 6. quos refert, & sequitur Lezan. in sum. qq. reg. tom. 2. cap. 10. nu. 20. vbi etiam dicit, dispositionem cap. fin. de offic. deleg. in 6. in quo habetur, officium quorumcunque Conseruatorum quoad non capta negotia per obitum concedentis, expirare, solum procedere in conseruatore concessio priuatis personis, non autem ordini, vel Religioni.

S V M M A R I V M.

- 1 In quolibet monasterio tam virorum, quam mulierum is tantum numerus constituendus est, qui vel ex redditibus, vel ex consuetis elemosinis sustentari commodè potest.
- 2 Determinare numerum monialium ad Episcopum spectat etiã in Monasterijs exemptis.
- 3 Quando ultra numerum præfixum alia moniales recipi possint.
- 4 An possint ultra duas sorores in eodem monasterio habitum regularem suscipere.

C A P. I H.

De Numero monialium in quouis monasterio præfigendo.

IN Monasterijs, & domibus tam virorum, quam mulierum bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus is tantum numerus constituendus est, ac in posterum conseruandus, qui vel ex redditibus proprijs monasteriorum, vel ex consuetis elemosinis commodè possit sustentari ex decreto Concilij Tridentini sess. 25. de Regul. cap. 3.

Determinare verò numerum monialium ad Episcopum spectat etiam in monasterijs, quæ regularibus subdita sunt, cum interuentu tamen superioris regularis ex constitutione Greg. XIII. incip. Deo sacris, quam refert Quarant. in ver. monasteria monialium, & c. fuit etiam Sac. Cong. teste Lezan. in sum. qq. reg. tom. 4. ver. moniales num. 5.

Observant tamen DD. quod etiam vbi expletus est numerus monialium, quæ ali possunt ex annuis redditibus monasterij, possunt aliæ sufficienter dotatæ cum sua dote supra illum numerum admitti, vt d. Nau. de Redit. eccles. q. 1. moni. 62. num. 2. vbi aduertit, Concilium loco cit. tantum prohibere, nè recipiantur indotatæ: & cum expensis monasterij, & ita etiam tenent alij DD. quos refert

Gggg 2 fert